

Inhoud

1. Inleiding	2
1.1 Gedragsregels	2
1.2 Maatregelen	3
2. Werken aan sociale competentie	4
2.1 Gouden Weken	4
2.2 Geluiskoffer	5
3. Regels en afspraken	6
3.1 Doorgaande lijn binnen de school	6
3.2 Gouden regels in de klas	7
3.3 Pestprotocol	8
3.4 De rol en het gedrag van ouders	8
3.4 Leerkrachtgedrag	9
4. Volgen van sociale competentie	10
4.1 Observaties	10
4.2 Monitoring	10
4.3 Groepsbesprekingen	10
4.4 Overdracht	11
5. Stappenplan bij gedragsproblemen	12
5.1 De Escalatieladder	12
6. Vertrouwenspersoon	15

1. Inleiding

Voor u ligt het gedragsprotocol van KC Ludgerus. Dit protocol is opgesteld om voor ouders en het team inzichtelijk te maken hoe op school gezorgd wordt voor een goed pedagogisch klimaat en welke maatregelen worden genomen om gewenst gedrag te bevorderen. Het pedagogisch klimaat is een belangrijke voorwaarde voor het goed functioneren van leerlingen, ouders en leerkrachten op school. Het draagt bij aan het welbevinden van allen en leidt tot betere leerresultaten en een betere sfeer.

Op onze school streven we er naar dat ieder zich veilig voelt binnen en buiten de klas. Dit bereiken we onder andere door:

- Duidelijke regels en afspraken
- Ouders goed te informeren en tijdig in te lichten als er iets speelt
- Driehoeksgesprekken met kind en ouder
- De leerlingenraad actief te betrekken
- De vertrouwenspersonen bekend te laten zijn bij de leerlingen

Daarnaast wordt de sociale veiligheid regelmatig besproken in MT/IB-overleggen, teamoverleggen en de MR vergaderingen.

1.1 Gedragsregels

Onderwijs wordt gezien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de school en ouders. Om goed onderwijs te kunnen bieden is het belangrijk dat leerlingen, ouders en leerkrachten respect voor elkaar hebben, open en eerlijk met elkaar communiceren en vertrouwen in elkaar hebben. Hiertoe zijn gedragsregels opgesteld die de basis vormen voor een goed pedagogisch klimaat binnen de school. Iedereen, onder wie leerlingen, leerkrachten, ouders en bezoekers van de school, is verantwoordelijk voor het naleven van de gedragsregels en kan elkaar hierop aanspreken.

1.2 Maatregelen

Wanneer leerlingen, leerkrachten, ouders en anderen zich niet aan de gedragsregels houden, kunnen maatregelen genomen worden. De maatregelen voor leerlingen staan in dit protocol nader beschreven. Teamleden dienen professioneel te werken en te handelen. Bij overtreding van de gedragsregels worden de teamleden aangesproken op hun verantwoordelijkheden in relatie tot hun taak en/of functie. Ouders/verzorgers die de gedragsregels overtreden in en nabij de school, worden hierop aangesproken. Het gedrag dat van ouders wordt verwacht, wordt in hoofdstuk twee besproken. Indien de communicatie met ouders niet meer open, opbouwend en constructief kan plaatsvinden, wordt de communicatie gestaakt (afkoelperiode) en uitgesteld tot een later moment. Wanneer er geen vertrouwen is, wat immers de basis voor goede communicatie is, kan de directie ouders/verzorgers adviseren een andere school voor hun kind te kiezen.

2. Werken aan sociale competentie

Op onze school vinden we een sociaal veilig klimaat heel belangrijk. De kern van veiligheid is respect; respectvol met elkaar omgaan. Dit betekent dat kinderen elkaar de ruimte geven, zowel lichamelijk als geestelijk. Niemand is beter of slechter dan een ander, iedereen is zoals hij is en kan zijn. Maar ook dat zij respectvol omgaan met leerkrachten en andere teamleden.

De leerkrachten besteden voortdurend aandacht aan een respectvolle omgang met elkaar en zien erop toe dat het ook daadwerkelijk gebeurt. Bij situaties waar geen respect getoond wordt voor de ander, wordt corrigerend opgetreden. De leerlingen leren al pratend om te gaan met elkaar; vragen stellen, luisteren, duidelijk vertellen, een onderwerp presenteren, leidinggeven en leiding accepteren. Respect tonen en gerespecteerd worden krijgen zo concrete inhoud.

Corrigeren gebeurt de hele dag door en zoveel mogelijk op een positieve manier bijvoorbeeld “loop rustig door de gang” in plaats van “niet rennen”.

2.1 Gouden Weken

De Gouden Weken zijn de eerste weken na de zomervakantie waarin groepsvorming centraal staat. Elk schooljaar opnieuw wordt er een nieuwe groep gevormd. Er ontstaan nieuwe klassen, er komen klasgenootjes bij of klasgenootjes verlaten de groep. Ook als de groep helemaal hetzelfde blijft, wordt de groep na de zomervakantie opnieuw gevormd. Na zo'n lange periode uit elkaar geweest te zijn, worden de regels en groepsnormen opnieuw bepaald. Ook een andere leerkracht voor de groep maakt dat de groep zich opnieuw vormt. Een goede begeleiding bij deze groepsvorming is essentieel en je kunt hier het hele jaar plezier van hebben. Wanneer de leiding ontbreekt, vormt de groep zichzelf. Het kan dan gebeuren dat er een negatieve groep ontstaat. Daarom wordt er in deze weken op een positieve manier veel aandacht besteed aan de groepsfases. Investeren van de leerkracht in groepsvorming en gezamenlijk groepsverantwoordelijkheid geeft positieve effecten. Ook de ouders zijn belangrijk tijdens het proces van groepsvorming. Er worden duidelijke verwachtingen uitgesproken naar elkaar toe. Dit is belangrijk voor de samenwerking. Mocht er later in het jaar iets voorvallen, kan je met elkaar op deze afspraken terugvallen.

Na de kerstvakantie spreken we van de Zilveren Weken.

2.2 Geluuskoffer

Op onze school wordt gewerkt met de methode Geluuskoffer. Geluuskoffer is een sociaal-emotionele methode, gebaseerd op wetenschappelijke inzichten uit de positieve psychologie. Aan de hand van 7 thema's werken kinderen aan hun persoonlijke ontwikkeling, hun eigen invloed op geluk en persoonlijk leiderschap.

De thema's zijn: wat is geluk, positief denken, dankbaarheid, talenten, zelfvertrouwen, toekomstdromen en geluk doorgeven.

Gelukkige kinderen hebben meer plezier en meer energie. Ze hebben een groter gevoel van eigenwaarde, zijn kans- in plaats van angstgedreven en kunnen meer verdragen van andere kinderen. Ze zijn minder vatbaar voor negatieve invloeden op hun leven. Kinderen die lekker in hun vel zitten, leren beter en geven makkelijker hun eigen geluk door aan anderen.

3. Regels en afspraken

De regels en afspraken betreffen - de omgang met leerlingen - de omgang met ouders - de omgang met collega's. Het is van groot belang, dat ieder kind en iedere volwassene zich veilig voelt in school. Er moet een wederzijds gevoel van respect zijn. Ga goed om met alles wat je tegenkomt. Heb respect voor iedereen die je ontmoet. Gedraag je rustig, daar waar dat nodig is.

3.1 Doorgaande lijn binnen de school

Voor de regels in de school is er één doorgaande lijn, van kleutergroep tot en met groep 8. Regels stellen impliceert een adequate en eenduidige handhaving. Door handhaving van gedragsregels willen we proberen kinderen zelf verantwoordelijkheid te laten dragen voor hun gedrag. Op basis van vertrouwen gaan we binnen de school met elkaar om. Regels helpen om dit te realiseren. Ze zijn van wezenlijke betekenis voor een lerende omgeving.

De basisregels gaan over 3 onderwerpen:

1. Hoe we met elkaar omgaan
2. Hoe we omgaan met materialen en spullen van jezelf, anderen en de school
3. Hoe we ons bewegen in en buiten de school

De 3 algemene gedragsregels die hieruit door ons zijn opgesteld maken direct duidelijk hoe we ons als kinderen én volwassenen op KC Ludgerus gedragen.

1. Respect voor iedereen die je ontmoet. Bij klein en groot is de kern dezelfde: de persoon en de grenzen die hij/zij stelt worden door de ander gerespecteerd. Je voelt 'nee', je zegt 'nee' en de ander respecteert dat. Dit geldt voor iedereen die onze school bezoekt, van kind tot volwassene.

2. Ga goed om met alles wat je tegenkomt. Wees zuinig met de spullen en materialen van de school, van anderen en van jezelf

3. Gedraag je rustig daar waar het nodig is. Rennen doe je buiten en dan daar, waar het kan.

Als school hanteren we de stelling: "Elke leerling zit bij het hele team op school". Dit betekent dat ieder kind in en buiten de groep door ieder teamlid kan worden aangesproken

of geholpen als dit nodig is.

3.2 Gouden regels in de klas

De afspraken binnen de klas worden gemaakt tijdens de Gouden Weken, de eerste 6 weken van het schooljaar. Hierop wordt in dit protocol verder niet ingegaan, deze kunnen per groep verschillen. Deze "Gouden regels" worden uitgewerkt door de groepsleerkracht en de leerlingen. Dit zijn positief gestelde, duidelijke en beknopte verwachtingen geldend voor iedereen die zich in de klas bevindt.

De "Gouden regels" worden in elke klas aan het begin van het jaar opgesteld en zijn zichtbaar gemaakt in het lokaal door middel van een afsprakenposter. Alle leerlingen worden gevraagd hun handtekening onder deze poster te zetten. Deze afspraken blijven gedurende het hele jaar onderwerp van gesprek en vormen een goed middel om gedrag bespreekbaar te maken in de groep.

Net als met leervakken is het belangrijk om goed gedrag (en gedragsverwachtingen) aan te leren. De gedragsregels worden ingeoefend met de hele klas. Daarbij is het ook van belang dat de regels gehandhaafd worden. Dit vraagt veel van het gedrag van de leerkrachten (en andere volwassenen in de school). Hierbij is het belangrijk dat leerkrachten:

- ...modelgedrag vertonen;
- ...leerlingen herinneren aan de regel;
- ...leerlingen bekrachtigen die zich aan de regel houden;
- ...leerlingen aanspreken die zich niet aan de regel houden;
- ...leerlingen ondersteunen bij het aanleren van de regel.

3.3 Pestprotocol

Helaas komt pesten op alle scholen voor, ondanks een goed sociaal klimaat. Als school keuren we pesten af. Wij nemen elk bericht en elk signaal dat te maken heeft met pesten serieus en proberen hier adequaat op te reageren.

Ook rondom pesten heeft de school een aantal regels en procedures geformuleerd. Deze staan genoteerd in het pestprotocol, dat terug te vinden is op de website van de school.....
(link)

3.4 De rol en het gedrag van ouders

Het gedrag van de ouders is van groot belang bij het creëren van een gewenst pedagogisch klimaat en de veiligheid binnen, maar ook buiten de school.

De ouders zijn, net als de leerkracht, een voorbeeld bij de uitvoering van de regels. Om de regels voor de school te kunnen waarborgen, wordt ook van de ouders verwacht respect te tonen aan andere ouders, leerkrachten en kinderen.

Ook wordt ervan uitgegaan dat ouders de regels waaraan de kinderen zich dienen te houden respecteren. Dit wordt terug gezien in het gedrag bij:

- *Het halen en brengen van de kinderen.* Veiligheid van de kinderen staat hierbij bovenaan, maar ook de houding ten opzichte van andere verkeersdeelnemers rondom de school.
- *De communicatie naar leerkrachten.* Heeft een ouder een probleem met de groepsleerkracht, dan wordt eerst contact gezocht met de betreffende leerkracht. Dreigt de communicatie mis te lopen dan heeft de ouder de mogelijkheid contact op te nemen met de intern begeleider, directie of met de vertrouwenspersoon binnen de school.
- *De communicatie over anderen.* Wij verwachten van ouders dat zij respect hebben voor elk kind en onbevooroordeeld over andere leerlingen zijn tegenover hun eigen kinderen. En dat zij respectvol zijn over leerkrachten en ouders tegen kinderen.

Bij onacceptabel gedrag van een kind is het de taak van de leerkrachten, directie of pleinwachtouders om de leerling te corrigeren. Andere ouders worden geacht zich hiermee niet te bemoeien. Directie, leerkrachten en ander personeel kunnen ouders aanspreken op hun gedrag.

3.4 Leerkrachtgedrag

Uiteraard wordt ook van leerkrachten goed voorbeeldgedrag verwacht. Zij dienen professioneel te werken en te handelen.

De leerkracht speelt een cruciale rol in het creëren van een positieve en ordelijke leeromgeving. Het leerkrachtgedrag kan de basis zijn voor het gewenste leerlinggedrag. Belangrijke punten zijn:

- *Consistentie*: Het gedrag van de leerkracht moet consistent zijn, zodat leerlingen weten wat ze kunnen verwachten.
- *Positieve communicatie*: De leerkracht dient respectvol, duidelijk en oplossingsgericht te communiceren met de leerlingen.
- *Duidelijke verwachtingen*: De leerkracht moet duidelijk maken welke gedragingen gewenst zijn in de klas en welke niet. Dit kan bijvoorbeeld door gedragsverwachtingen op te schrijven (evt. visueel maken door plaatje/foto te gebruiken) en regelmatig te herhalen.
- *Modelgedrag*: De leerkracht is een voorbeeld voor de leerlingen. Het is belangrijk dat de leerkracht zelf het gedrag vertoont dat hij of zij van de leerlingen verlangt, zoals luisteren, respectvol zijn en verantwoordelijkheid nemen.
- *Emotionele betrokkenheid*: De leerkracht moet ook kunnen omgaan met verschillende emoties van leerlingen, zowel positief als negatief, en hier op een professionele manier mee omgaan.

4. Volgen van sociale competentie

4.1 Observaties

Om leerlingen te kunnen ondersteunen in hun sociale ontwikkeling is het belangrijk om deze ontwikkeling goed te volgen. Uiteraard is observatie door de leerkracht daarbij zeer belangrijk. Hoe gedraagt een kind zich in verschillende situaties? Hoe gedraagt een kind zich ten opzichte van andere kinderen, ten opzichte van de leerkracht en ten opzichte van zichzelf? Mocht opvallend gedrag voorkomen dan kan ervoor gekozen worden intensiever te observeren. Dan wordt heel gestructureerd gekeken naar bijvoorbeeld de frequentie, de duur en de intensiteit van het gedrag. De IB'er speelt hier natuurlijk ook een rol in.

Wat opvalt wordt genoteerd in het leerlingvolgsysteem Parnassys. Ook de interventies die staan vermeld in de groepsplannen voor gedrag en zijn terug te vinden in Parnassys. Belangrijke aspecten zijn: welbevinden, betrokkenheid, sociaal initiatief, sociale flexibiliteit, sociale autonomie, impulsbeheersing, inlevingsvermogen, pestbeleving en pestgedrag. Uiteraard wordt dit ook besproken met ouders.

4.2 Monitoring

Jaarlijks volgen we de sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind met behulp van Leerling in Beeld. Deze ontwikkeling wordt besproken door de leerkracht met de intern begeleider.

Via Leerling in beeld wordt in de bovenbouw ook de sociale veiligheid gemonitord. Bij een opvallende score stelt de leerkracht een plan op voor dat betreffende onderdeel, indien nodig in samenwerking met de IB'er en vertrouwenspersoon.

4.3 Groepsbesprekingen

Drie keer per jaar bespreekt de groepsleerkracht alle leerlingen met de intern begeleider (IB'er). Tijdens dit gesprek worden alle leerlingen over wie zorgen bestaan besproken, ook de leerlingen over wie zorgen omtrent gedrag bestaan. De IB'er kan op deze manier handreikingen geven ten aanzien van het handelen van de leerkracht. Ook kan het advies

en/of de expertise van de gedragsspecialisten worden ingeroepen van Samenwerkingsverband De Eem.

4.4 Overdracht

Belangrijke gegevens rondom het gedrag van leerlingen worden aan het eind van het jaar door de groepsleerkracht overgedragen aan de leerkracht van het volgende leerjaar. Hierbij worden ook leerlingen genoemd die opvallen m.b.t. gedrag. Deze overdracht wordt zowel schriftelijk als mondeling gedaan. Een verslag van de overdracht is terug te vinden in Parnassys.

5. Stappenplan bij gedragsproblemen

Zoals hierboven beschreven wordt op onze school hard gewerkt aan het voorkomen van gedragsproblemen en het in de hand houden van licht probleemgedrag. Toch zijn ook incidenten denkbaar waarbij ingegrepen moet worden om het ongewenste gedrag direct te stoppen en ernstige voorvallen en grensoverschrijdend gedrag te voorkomen.

Bij het bespreken van conflictjes of incidenten gaan wij met alle betrokkenen in gesprek. Daarbij staat de oplossing centraal in plaats van het probleem. Het kind heeft een actieve rol bij het bedenken van de stappen die nodig zijn om tot de oplossing te komen.

In situaties waarin ongewenst gedrag wordt gesignaleerd, volgen wij de escalatie ladder.

5.1 De Escalatieladder

Het doel van deze ladder is:

- De leerkracht hebben handvatten voor het beheersen van escalaties en het voorkomen van conflicten.
- Als leerkracht weet je wanneer en hoe je moet ingrijpen, voordat een situatie volledig uit de hand loopt.
- De leerkracht kan aan de hand van de ladder de situatie inschatten en de juiste strategieën inzetten om escalatie te voorkomen. Het is essentieel om altijd professioneel en kalm te blijven en de nadruk te leggen op het de-escaleren van het gedrag voordat het ernstig wordt.

Fase 1: Overtreding van de regels (normaal gedrag)

In deze fase is het gedrag van de leerling nog relatief mild en wordt er een lichte overtreding van de regels geconstateerd, zoals praten tijdens de les of niet goed opletten.

Leerkrachtinterventie: De leerkracht kan in deze fase eenvoudig ingrijpen met een korte, duidelijke aanwijzing of een vriendelijke herinnering aan de gedragsregels. Het geven van verbale feedback is vaak voldoende om het gedrag te corrigeren

Fase 2: Versterking van het ongewenste gedrag

Wanneer de leerling niet reageert op de lichte interventie of het gedrag doorzet, kan het ongewenste gedrag verergeren. Dit kan zich uiten in het negeren van instructies, meer luidruchtigheid of een actiever verzet tegen de taak.

Leerkrachtinterventie: De leerkracht kan nu wat meer nadruk leggen op het gedrag door bijvoorbeeld de leerling aan te spreken op een rustige maar directe manier. Het geven van een korte time-out kan ook helpen om de situatie te kalmeren. De leerkracht kan alternatieven bieden voor het gedrag of kort uitleggen waarom het gedrag ongewenst is.

Fase 3: Openlijke weerstand of uitdagend gedrag

In deze fase wordt het gedrag meer opstandig of uitdagend. De leerling begint actief tegen de regels of de leerkracht in te gaan, bijvoorbeeld door luidruchtig te worden, sarcastisch te reageren of te weigeren met de les verder te gaan.

Leerkrachtinterventie: De leerkracht moet nu stevig, maar rustig optreden. Het is belangrijk om de situatie niet te verergeren met boosheid of frustratie. De leerkracht kan de leerling apart nemen en met hem of haar in gesprek gaan om het gedrag te bespreken en zo te proberen het conflict op te lossen. Er kan ook sprake zijn van een tijdelijke time-out (5-10 min) om de leerling even uit de situatie te halen.

Fase 4: Escalatie - Emotionele uitbarstingen

Als het gedrag verder escaleert, kan de leerling emotioneel reageren, bijvoorbeeld door te schreeuwen, te huilen of zelfs fysieke agressie te vertonen (zoals slaan of spullen gooien). Dit is een kritieke fase waarin het gedrag veel invloed heeft op de groep en de sfeer in de klas.

Leerkrachtinterventie: De leerkracht moet nu kalm en doelgericht ingrijpen om de situatie veilig te houden. Het is belangrijk om fysiek en verbaal de controle over de situatie te bewaren, bijvoorbeeld door rustig de leerling te kalmeren. • Het kan nodig zijn om hulp in te schakelen van een collega leerkracht, IB of schoolleiding.

Fase 5: Agressief of destructief gedrag

Als het gedrag van de leerling verder escaleert, kan er sprake zijn van agressie of destructief gedrag. De leerling kan bijvoorbeeld spullen vernielen, andere leerlingen bedreigen of fysiek gewelddadig zijn.

Leerkrachtinterventie: In deze fase kan het nodig zijn om onmiddellijk externe hulp in te schakelen (bijvoorbeeld de intern begeleider en/of de schoolleiding). De leerkracht moet proberen de andere leerlingen in de klas in veiligheid te brengen en de situatie onder controle te krijgen. De leerling kan naar een andere ruimte worden begeleid voor verdere de-escalatie of een time-out. Het kan zijn, dat bij veelvuldig agressief en/of destructief gedrag het protocol Schorsen en verwijderen AnnoNU wordt ingezet. Dit gaat altijd in overleg met IB en MT. Klik hier voor het protocol: [Protocol Schorsen en verwijderen AnnoNU](#)

Fase 6: Het conflict is opgelost

Na de escalatie en de interventies is het belangrijk dat de situatie afkoelt en er ruimte is voor reflectie. Dit biedt de mogelijkheid voor een herstart en herstel van de relatie tussen de leerkracht en de leerling. Het herstel gesprek is samen met de ib-er en schoolleider. Tijdens dit gesprek worden er wederzijdse verwachtingen uitgesproken en afspraken gemaakt, deze worden vastgelegd in Parnassys, ouders lezen dit verslag na.

Leerkrachtinterventie: Na de escalatie kan er een gesprek plaatsvinden met de leerling, waarin hij of zij het gedrag kan uitleggen en er gezamenlijk naar een oplossing kan worden gezocht. Er kunnen afspraken worden gemaakt over hoe soortgelijk gedrag in de toekomst kan worden voorkomen. De leerling kan de kans krijgen om het gedrag goed te maken (bijvoorbeeld door excuses aan te bieden).

6. Vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon op school is een leerkracht waarbij ouders en kinderen terecht kunnen die hun verhaal kwijt willen of een klacht hebben. Het is de bedoeling dat u, als ouder, eerst met een klacht of probleem naar de betreffende groepsleerkracht gaat. Lukt het samen niet om tot op een oplossing te komen, dan wordt het gesprek voortgezet met de schoolleider erbij.

Als dan nog niet tot een oplossing gekomen kan worden, kunt u bij de vertrouwenspersoon terecht. De vertrouwenspersoon zal een luisterend oor bieden en vervolgens een advies geven over een volgende stap.

U kunt een afspraak maken met de vertrouwenspersoon, Gerda van Dorresteyn, van de school door een e-mail te sturen of door bij haar langs te gaan.

Het emailadres is: vertrouwenspersoon.kcludgerus@scholengroepannonu.nl